

PRACOVNÍ LIST 1 - Kde se Bára ocitla tentokrát?

- ÚKOLY :**
1. Připrav si svůj dějepisný atlas starověku. Do oválného rámečku doplň název světadílu a vybarvi zelenou pastelkou ve slepé mapě starověkou Mezopotámii.
Do dalších oválných rámečků doplň názvy moří a oceánů, ty pak vybarvi modrou barvou.
  2. Do obdélníkových rámečků napiš podle čísel ve slepé mapě názvy měst v obou jazycích (sumersky a akadsky) a podle písmen jména řek v obou jazycích. Doplň také, jak řeky nazýváme dnes.

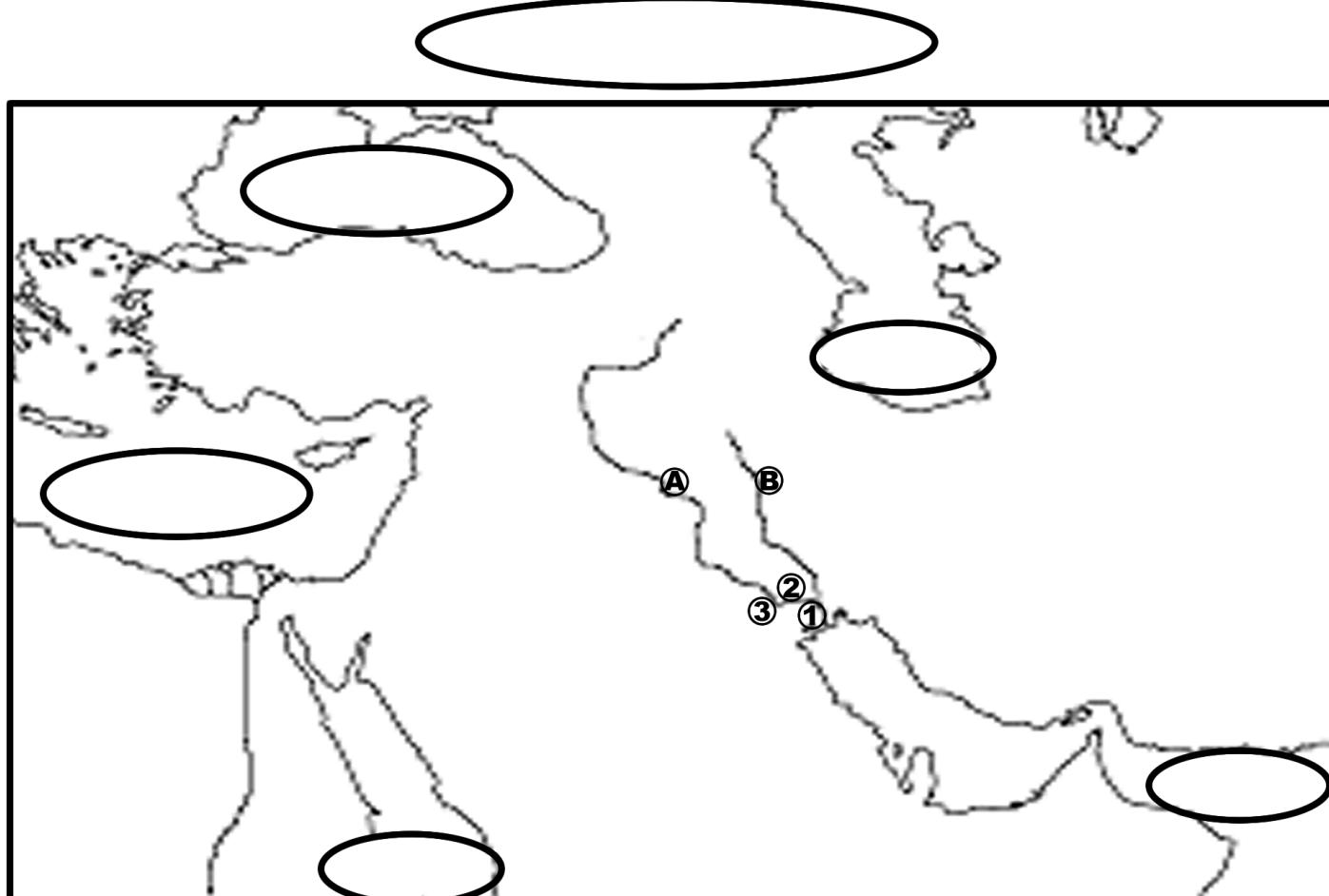
1

2

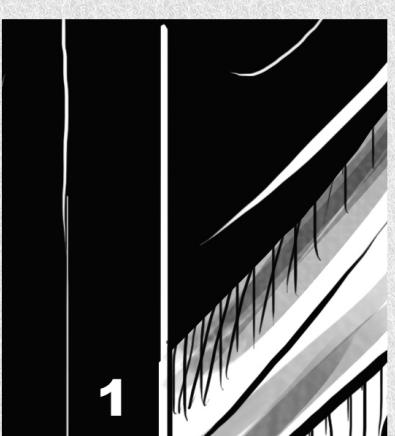
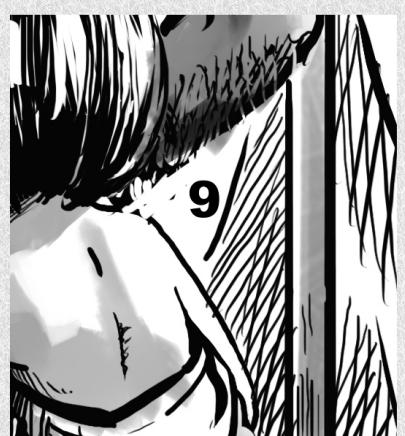
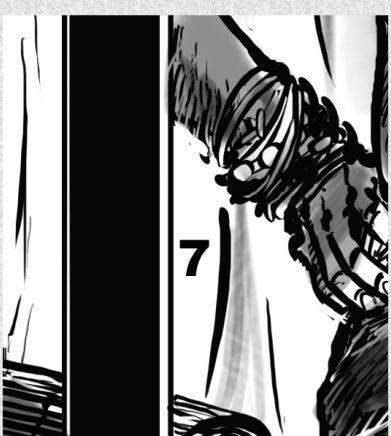
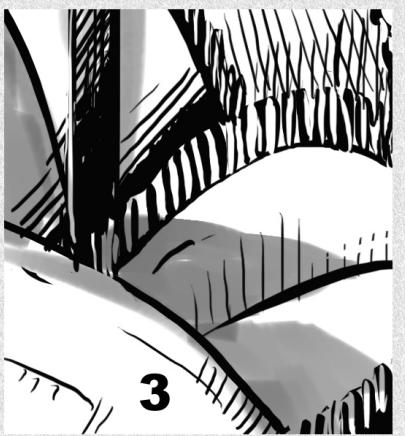
3

A

B

Příloha A k pracovnímu listu 2

Příloha B k pracovnímu listu 2

ZIKKURAT	OBSIDIÁN	NE-NE-GAR
GLAZURA	TURBULENTNÍ	SÝPKA
GURY	VYGENEROVAT	RITUÁL
PARAVAN	ORION	VÝMOLY

PRACOVNÍ LIST 2 - Význam pojmu z knihy

- ÚKOLY:**
1. Doplň na řádky slova z přílohy B podle popisovaného významu.
  2. Vystříhej jednotlivé části obrázku z přílohy A.
  3. Poskládej jednotlivé dílky obrázku podle čísel a doplněných významů na připravenou síť přílohy B.
  4. Nalep sestavený obrázek do sítě přílohy B.

1. Terasovitá stavba na zvýšeném místě, která byla obložena glazovanými cihlami. Stavba podle Báry připomínala nazdobený patrový dort, neboť barevné cihly se nádherně leskly v záři slunce.

---
2. Černý lesklý nerost, z něhož se v Mezopotámii vyráběly ostré nástroje, nože. Nerost vznikl sopečnou činností a říká se mu sopečné sklo.

---
3. Doba, kdy podsvětní démoni nejvíce ohrožují lidi. V tomto měsíčním období škodí mrtvý živým více než obvykle. Koncem tohoto měsíce se konají obřady za mrtvé, aby je ukonejšily.

---
4. Tenký sklovitý povlak na povrchu keramických (hliněných) výrobků a cihel. Působením vysokého žáru vznikne zároveň ochranná vrstva, která zabraňuje pronikání vlhkosti a chrání budovy před poškozením.

---
5. Synonymum ke slovům - převratné, bouřlivé, prudké, divoké.

---
6. Prostor, budova, kde se na zimu uskladňuje obilí.

---
7. Základní jednotka hmotnosti, ve které přepočítávali ve starověké Mezopotámii množství obilí - ječmene.

---
8. Vyhodnotit, vytvořit podle určitých pravidel.

---
9. Synonymum ke slovu obřad. Způsob chování, který je založen na určitých tradičních, ověřených pravidlech.

---
10. Zástěna, za kterou je možno se převléknout.

---
11. Jedno z nejkrásnějších a nejvýraznějších souhvězdí viditelné z celého světa. Na obloze je znázorňováno jako lovec bojující s býkem. Ramena lovce tvoří dvě významné hvězdy - Betelgeuze a Bellatrix a souhvězdím prochází mléčná dráha.

---
12. Hluboké nerovnosti na cestě vzniklé působením vody.

PRACOVNÍ LIST 3 - Mezopotámskí bohové

ÚKOL: Vepiš do jednotlivých oválů této myšlenkové mapy jména mezopotámských bohů podle následujícího popisu v obou jazycích. Při hledání použij encyklopedie a internet.

ELLIL - EA - ŠAMAŠ - IŠTAR - ADAD - SÍN - AJA

ENLIL - ENKI - UTU - INANNA - IŠKUR - NANNA - ŠENIRDA

1. Bohyně lásky, plodnosti, ale i války.
2. Měsíční bůh, otec Inanny.
3. Bůh Země.
4. Bůh hojnosti.
5. Bůh počasí.
6. Bůh moudrosti.
7. Chot' (žena) boha Utua.

1.

2.

3.

4.

5.

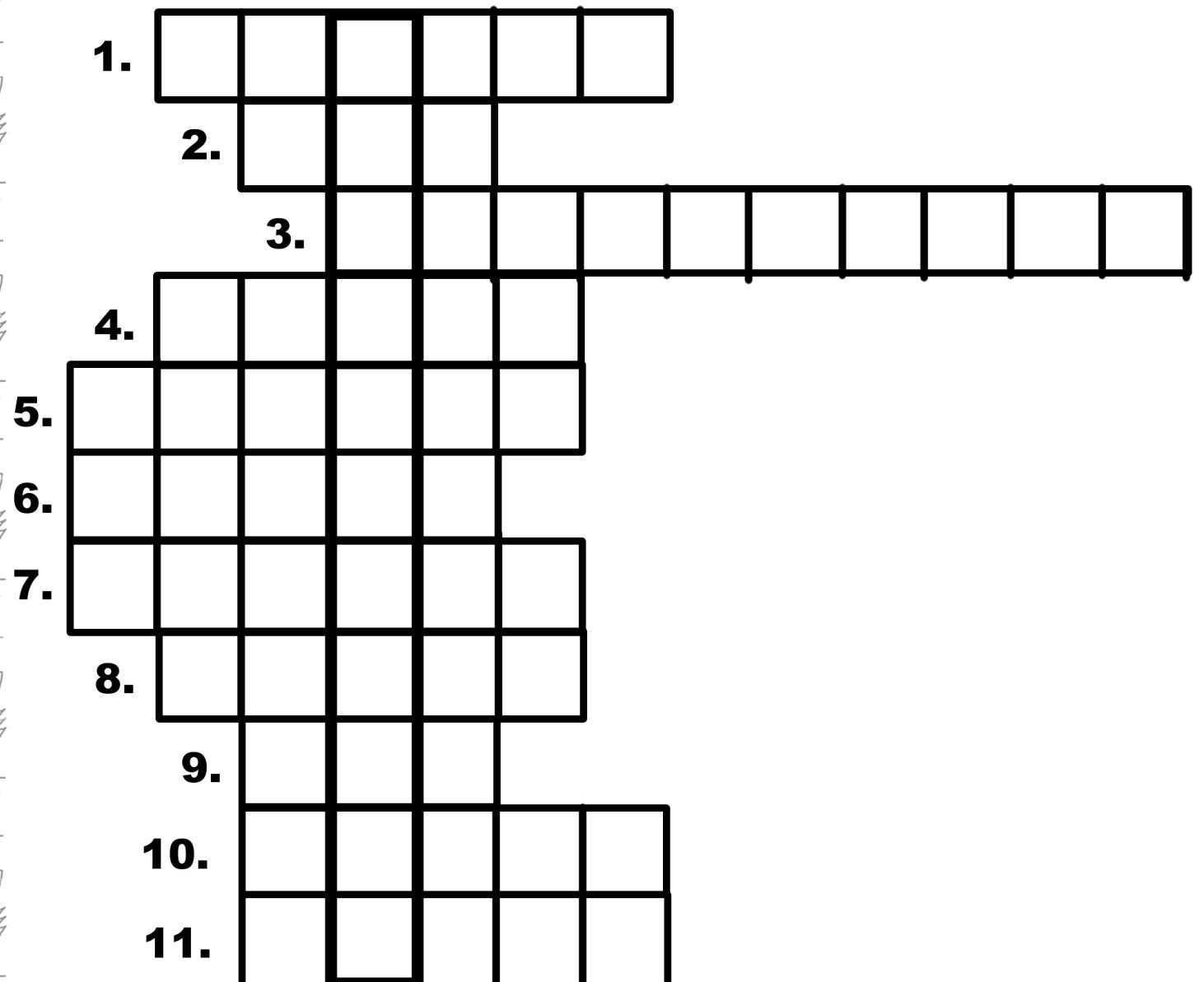
6.

7.

PRACOVNÍ LIST 4 - Křížovka s tajenkou

ÚKOL : Vylušti podle popisu a čísel tajenu. Tajenka skrývá dva nejpoužívanější materiály ve starověké Mezopotámii.

- 1. Jednotka hmotnosti obilí (str.97).**
  - 2. Menší jednotka hmotnosti obilí (str.97).**
  - 3. Jeden z významů ME (str.160).**
  - 4. Materiál na přilbu, slitina mědi a cínu (str.154).**
  - 5. Jemný a vznešený jazyk Sumeřanů (str.169).**
  - 6. Čím byl (povolání) Udu-nitah, strýc Tilhara (str.118)?**
  - 7. Jak se jmenoval průvodce Báry (str.19)?**
  - 8. Sumeřané neznali slovo chrám. Jak tedy chrám nazývali? (str.34)?**
  - 9. Přídomek jména Akadského krále Narám ... (měsíc)(str.78)**
  - 10. Pán větru (str.37).**
  - 11. Hlavní správce chrámu (str.97).**

PRACOVNÍ LIST 5 - Co se nosilo v Mezopotámii

ÚKOL : 1. Dopiš do rámečků správné názvy oděvů, doplňků a ozdob podle nabídky vpravo dole.

1. Obdélník režné látky omotané kolem pasu a přehozený přes levé rameno.
2. Slavnostní koruna velekněžky.
3. Dlouhé rozpuštěné havraní vlasy, jednoduchý pás režné látky omotaný kolem pasu.
4. Vlasy do copu obtočené kolem hlavy.
5. Suknice zdobená třásněmi v několika vrstvách a ozdobné předměty (spony, náramky, bohatý náhrdelník).
6. Četné bohatě zdobené náhrdelníky, čelenky a náramky u bohatších vrstev.
7. Četné jednoduché náhrdelníky a náramky na předloktí u chudších vrstev.

PRACOVNÍ LIST 6 - Živočichové a rostlinky Mezopotámie

- ÚKOLY:**
1. Doplň do rámečků názvy živočichů tak, jak dochází k jejich křížení druhů - vyber z nabídky (mula, mezek, hřebec, kobyla, osel, oslice).
Na řádky napiš podstatné vlastnosti proč se kříží.
  2. Do rámečků dokresli obrázky dalších živočichů a rostlin, o nichž se v knize psalo.
  3. Doplň další informace z encyklopedií nebo internetu (výskyt, podmínky, vzhled, zajímavosti).

	+		=	
--	---	--	---	--

	+		=	
--	---	--	---	--

PRACOVNÍ LIST 7a - Sedma zlých démonů

- ÚKOLY:**
1. Napiš na přípravenou linku, jak se nazývá celá sedma démonů.
  2. Přečti si úryvek z knihy str. 32 - 33 a přiřaď podle popisu jména sedmi démonů, vybarvi dvojice obdélníků různými barvami, popřípadě vysíří a správně přiřaď.
  3. Nauč se text ochranného rituálu, a potom zkus vytvořit svůj rituál zaměřený na tvou osobu a aktuální okolnosti.
-

NERGAL

PŘINÁŠÍ LIDEM NEMOCI

A - LÁ

PŘINÁŠÍ SMRT

MAŠKIM

ODVÁDÍ LIDI ZE ŽIVOTA

Á - SAG

**ZPŮSOBÍ NESCHOPNOST
MLUVIT A HÝBAT SE**

GIDIM

**PRONÁSLEDUJE OBĚTI
A ODVÁDÍ JE DO PODSVĚTÍ**

NAM - TAR

**DUCH ZEMŘELÉHO, KTERÝ
ODEŠEL NEPŘIROZENĚ**

GAL - LÁ

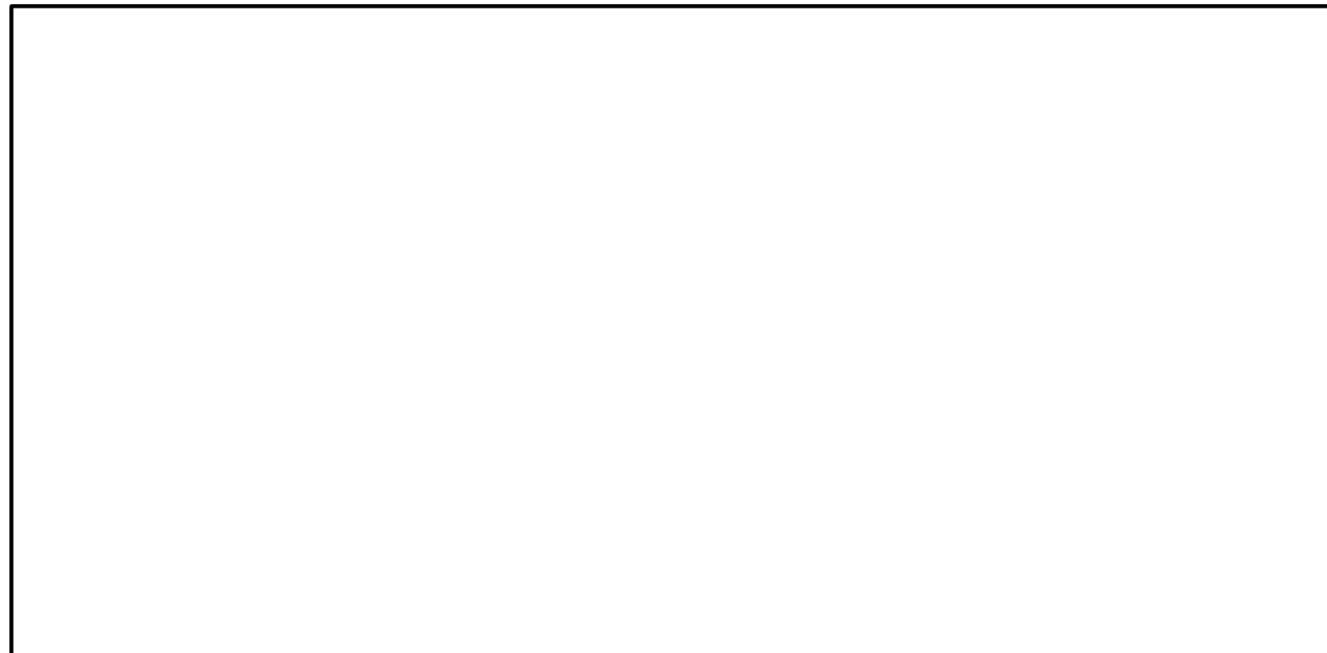
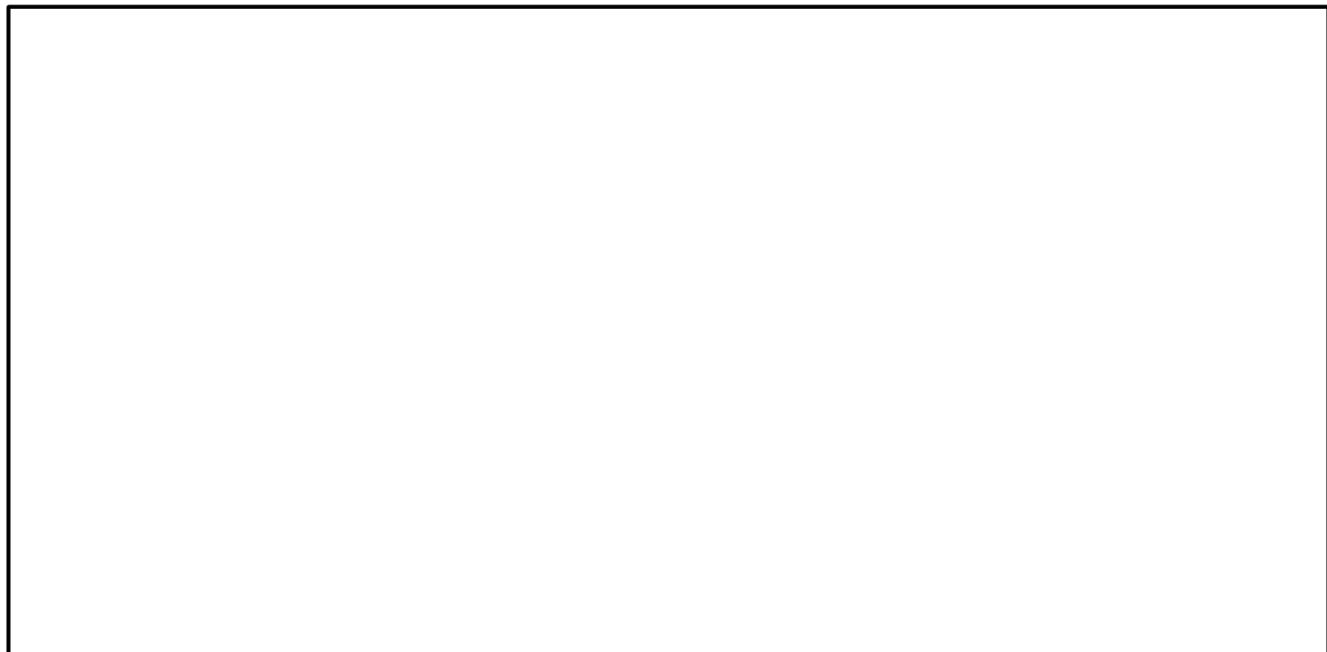
ČÍHAJÍCÍ NA SVÉ OBĚTI

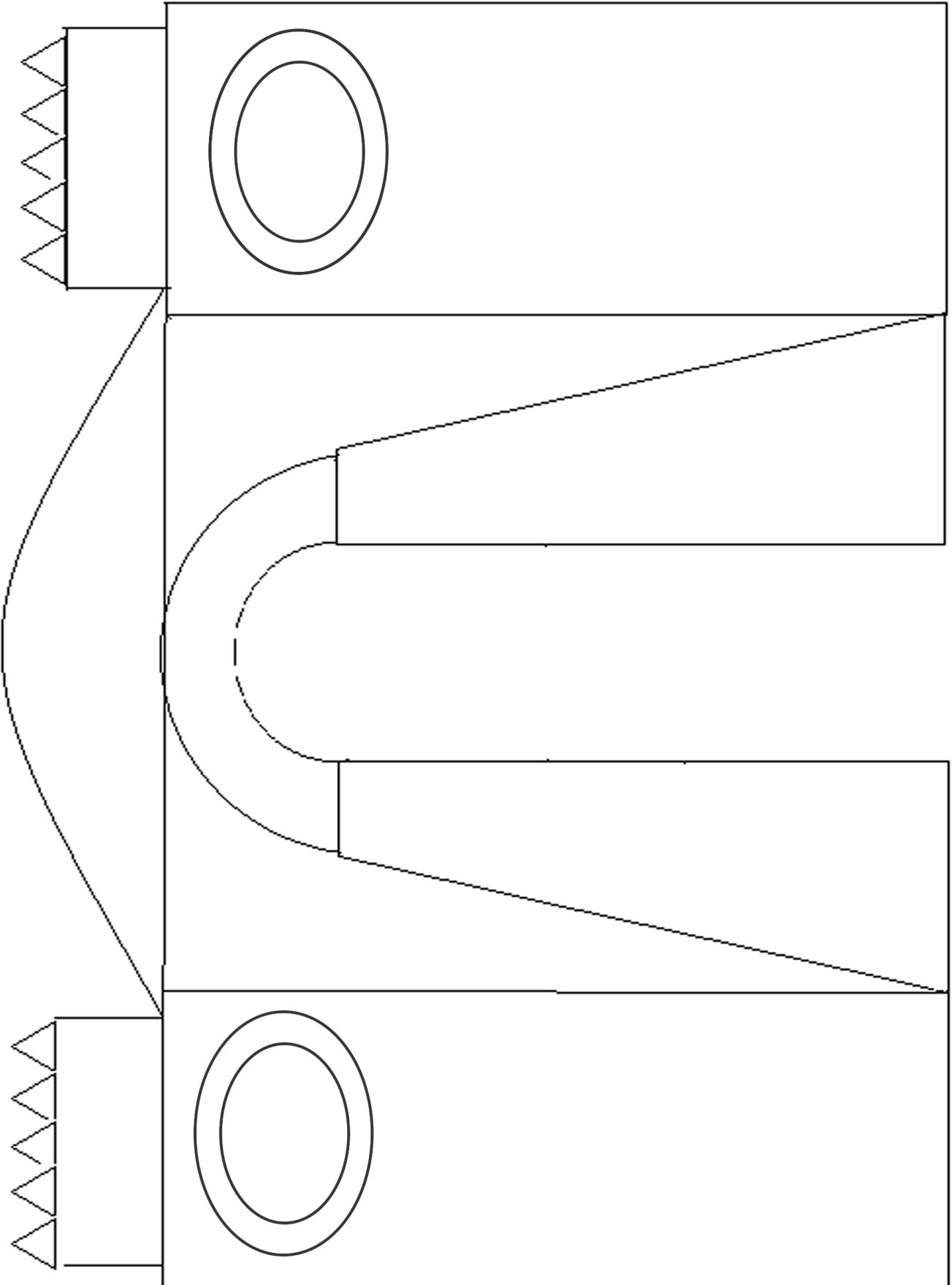
PRACOVNÍ LIST 76 - Ochranný rituál

**"Zvedám kámen, postavil jsem se všem.
Jsem lapen mezi stepní zvěří.
Lvu at' je zahrazena stezka,
vlku at' je zahrazena stezka,
jeli stezkou člověka,
at' je stepní zvěři zahrazena!
Kvůli úsvitu a člověku, kvůli noci a zvěři
nebud'te na stráži nedbalí,
jižní větře, východní větře,
nebe a země,
dokud nevzplane a nevezjde slunce!"**

PRACOVNÍ LIST 8a - Stavby a architektura

- ÚKOLY :**
1. Do dvou rámečků nakresli nejstarší podobu zikkuratu, tak, jak vypadaly v době Bářiny návštěvy v Mezopotámii (tzv. zikkuratí miminko, které vypadá jako nazdobený dort).
Do druhého pak pozdější vrcholnou stavbu zikkuratu např. v Uru (použij dějepisný atlas, encyklopedii, internet).
  2. Navrhněte vlastní mozaiku z glazovaných cihel brány podobné Ištařině bráně z r. 575 př.n.l. zasvěcené bohyni lásky, plodnosti a války Ištar. Popřípadě podle vítězného návrhu vytvořte ve třídě maketu z barevné obkládací mozaiky jako skupinovou práci.

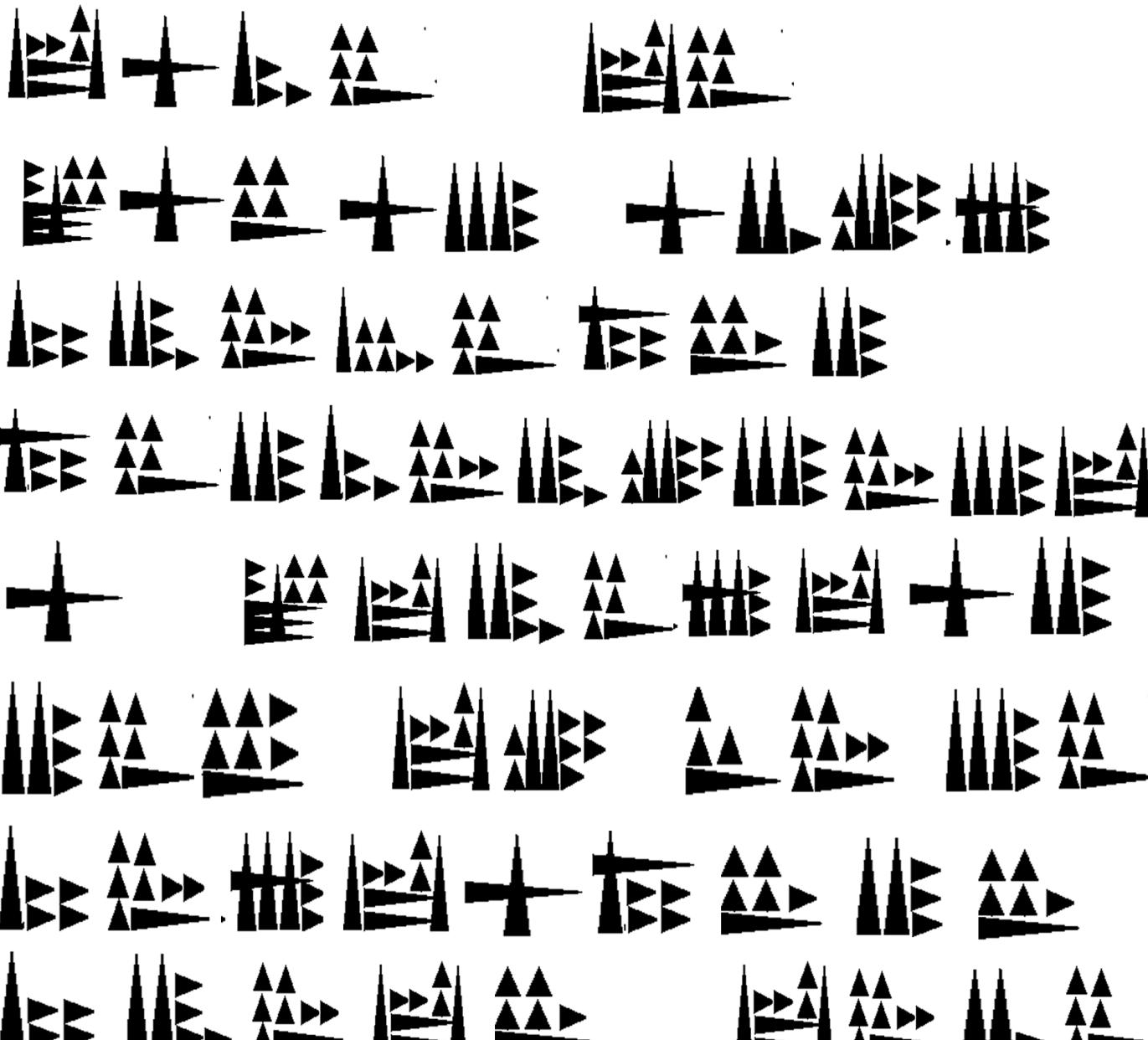
PRACOVNÍ LIST 9 - Šifra - klínové písmo

ÚKOLY : 1. Pomocí klíče vyluštět tajnou zprávu, kterou vymyslela Bára, aby zachránila lidí v kněžčině paláci. Klínové písmo, kterým se psalo v Mezopotámii, bylo písmo slabičné. To znamená, že jeden znak neměl hodnotu jedné hlásky, jak jsme zvyklí u našeho písma, ale celé slabiky – v knížce na straně 172 můžete vidět, jak bylo Bářino akkadske jméno Barbartu zapsáno pouhými třemi znaky. V téhle hře jsme vám to ale zjednodušili, takže každý znak bude znamenat jednu hlásku jako v češtině. A také to nejsou opravdové klínopisné znaky, ty jsou mnohem složitější.
2. Napište sami pomocí této šifry zprávu svým kamarádům.

KLÍČ :

A	B	C	D	E
F	G	H	I	J
K	L	M	N	O
P	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z

AHOJ =

PRACOVNÍ LIST 10 - Hra Časová osa

- ÚKOLY :**
1. Vystřihni si dvě sítě s událostmi a dvě sítě s časovým určením a slep je dohromady tak, aby po vystřížení kartiček souhlasila data s událostmi. Pokud budeš chtít, aby hrací karty déle vydržely, je možné namnožit je na karton a popřípadě v rámci výtvarné výchovy domalovat symbolické obrázky.
Vlastní ztvárněné události, stavby, postavy si potom budeš lépe pamatovat. Všechny slepené a tedy oboustranné kartičky pečlivě vystříhej a hra může začít.
  2. Všechny takto připravené kartičky jednoduše zamíchej a rozdej každému hráči ve dvojici 5 karet otočených událostmi k sobě, letopočty a časové údaje jsou ukryté vesopodu na desce stolu a hráči se na ně nedívají.
  3. Jedna náhodná karta se nechá uprostřed obou hráčů na desce stolu, ale tato karta se naopak obrátí letopočtem nahoru, aby hráči mohli umísťovat své karty.
  4. Zbytek zamíchaných karet se nechá v balíčku.
  5. Vytvořte si nějaké originální pravidlo, kdo bude hrát jako první (např. začíná ten, kdo má nejnižší ciferný součet data svého narození nebo kdo byl naposledy na výletě na kole, atp.).
  6. Poté se hráči pravidelně střídají v umísťování svých karet, které mají před sebou. Mohou si zvolit ze svých karet tu, kde mají největší jistotu, že časové zařazení bude správné.
  7. Pokud zařadí kartu správně na časovou osu, nechávají ji už otočenou letopočtem nahoru. Pokud jejich úsudek nebude správný, karta se vloží dospod balíčku a hráč si musí vzít další kartu z vrchu balíčku.
  8. Vyhrává hráč, který se jako první zbaví všech karet s časovými událostmi a hra se může hrát nanovo.
  9. Aby hra byla zajímavější, vložila jsem i některé události, které se staly před návštěvou Báry v Mezopotámii a nebo také po ní, a také jsem přidala něco z našich nejstarších dějin, abychom si udělali lepší časovou představu, jak jednotlivé události následovaly nejen v Mezopotámii, ale i u nás.
  10. A jestli budete chtít být ještě kreativnější, můžete si podoubnou hru vytvořit na jakékoli dějinné období u nás i ve světě. Tak hezkou zábavu, a at' vás dějepis baví !

Příloha C k pracovnímu listu 10

NARÁM - SÍM ZAČÁTEK VLÁDY	VZNIK ZEMĚDĚLSTVÍ V MEZOPOTÁMII	VZNIK BABYLONIE
VZNIK ASÝRIE	IŠTAŘINA BRÁNA	ZAČÁTEK DOBY ŽELEZNÉ
VZNIK MĚST V MEZOPOTÁMII	TRADIČNÍ DATACE, TROJSKÉ VÁLKY	VLÁDA CHAMMURAPIHO
STAVBA PRVNÍ PYRAMIDY	SJEDNOCENÍ HORNÍHO A DOLNÍHO EGYPTA	ZAČÁTEK DOBY BRONZOVÉ

Příloha D k pracovnímu listu 10

NEJVĚTŠÍ ÚZEMNÍ ROZMACH EGYPTA (Thutmose III.)	VZNIK AKKADSKÉ ŘÍSE	VYVRÁCENÍ ASÝRIE BABYOŇANÝ
DOBYTÍ BABYLONIE PERŠANY	ZAČÁTEK VLÁDY NABUKA- DNEZARA II	DOBYTÍ EGYPTA PERŠANY
ZAČÁTEK VLÁDY AŠSUR- BANIPALA	VLÁDA ALEXANDRA MAKEDON - SKÉHO	VLÁDA TUTANCHА - MONA
OVLÁDNUTÍ EGYPTA ASÝRIÍ	ZALOŽENÍ ŘÍMA ROMULEM A REMEM	PRVNÍ STAROVĚKÉ OLYMPIJSKÉ HRY

Příloha E k pracovnímu listu 10

19. století př.n.l.	9.- 8. tisíciletí př.n.l.	2254 př.n.l.
750 př.n.l.	575 př.n.l.	20. století př.n.l.
18. století př.n.l.	asi 12. století př.n.l.	4. tisíciletí př.n.l.
přibližně 2200 př.n.l.	3000 př.n.l.	26. století př.n.l.

Příloha F k pracovnímu listu 10

612 př.n.l.	2340 př.n.l.	15.století př.n.l.
525 př.n.l.	605 př.n.l.	539 př.n.l.
14. století př.n.l.	336 - 323 př.n.l.	669 př.n.l.
776 př.n.l.	753 př.n.l.	670 př.n.l.